

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

www.upc.edu/prevencio

Glossari de termes

Glossari de prevenció de riscos laborals

Edifici VX
Plaça Eusebi Güell, 6
08034 Barcelona
Telèfon: 93 4017450
servei.prevencio@upc.edu

<http://www.upc.edu/prevencio>

Data del document
01/10/2013

Data de l'última actualització
26/01/2016

Esquema de les entrades del glossari

Entrada

Procediments segurs de treball

sigla PdT
es Procedimientos seguros de trabajo
en Safety procedures; Safe work practices

Formes alternatives

En cas que una entrada disposi de formes sinònimes o sigles, es mostren precedides per l'abreviació *sin.* o pel mot *sigla*.

Cada entrada indica els equivalents en castellà i anglès, amb el codi *es* per a l'espanyol i *en* per a l'anglès.

Definició

Són procediments que han de ser elaborats per la Unitat a partir de les recomanacions donades a les **Normes de seguretat i higiene (NSH)**, segons la relació d'equips de treball de que disposin i de les operacions i/o processos que realitzin.

Aquests procediments es divideixen en procediments segurs de treball d'equip de treball específic i en procediments segurs de treball de procés – operació.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/pdt>

Termes relacionats

Si les definicions contenen la referència a altres entrades del glossari, s'inclou l'enllaç corresponent a la seva definició.

Ampliació de la informació

Si és necessari ampliar-ne el contingut, s'indica l'enllaç al final de la definició.

Aquest pot fer referència al web de prevenció, o a d'altres organismes de referència.

Accident *in itinere*

es Accidente *in itinere*

en Accident on the way to and from work; *In itinere* accidents; Commuting accident

Accident ocorregut al treballador/a durant el desplaçament des del seu domicili fins al seu lloc de treball i a l'inrevés.

Accident *in mission*

es Accidente *in mission*

en *In mission* accident

Accident ocorregut al treballador/a durant el desplaçament motivat per la feina, dins de la jornada de treball.

Accident laboral

es Accidente laboral

en Occupational accident; Work accident; Accident at work

Tot succés anormal, no volgut ni desitjat, que trenca la continuïtat del treball de forma sobtada o inesperada i que implica un risc potencial de danys per a les persones i/o els béns.

La gestió de l'accident laboral és diferent en funció del col·lectiu al que es pertanyi: PDI Funcionari, PDI Laboral, PAS Funcionari i PAS Laboral.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents>

Agent biològic

es Agente biológico

en Biological agent

Són microorganismes, amb inclusió dels organismes genèticament modificats, cultius cel·lulars i endoparàsits humans, susceptibles d'originar qualsevol tipus d'infecció, al·lèrgia o toxicitat.

Agent extintor

es Agente extintor

en Extinguishing agent

Substància que per les seves propietats físico-químiques s'utilitza per apagar un foc.

Són agents extintors l'aigua, la pols química, el diòxid de carboni (CO₂), etc.

Alarma d'incendi

es Alarma de incendio
en Fire alarm

Senyal d'avís acústic que s'emet quan el sistema de detecció automàtica d'incendi s'activa.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/com-us-assabentareu-duna-emergencia>

Armaris de seguretat per a l'emmagatzematge de productes químics

es Armarios de seguridad para el almacenamiento de productos químicos
en Chemical storage cabinets

Armaris amb unes característiques específiques per tal d'emmagatzemar productes químics de forma segura, com per exemple les conseqüències que productes químics inflamables poden generar enfront un incendi. A la UPC hi ha instal·lats diferents tipus d'armaris de seguretat en funció de la tipologia de **producte químic** a emmagatzemar (inflamable, corrosiu, tòxics, etc.).

Els armaris per a l'emmagatzematge de productes químics poden estar ubicats al laboratori o dins d'un magatzem de productes químics. Han de disposar, entre d'altres, de:

- Marcat CE, identificació i senyalització correcta, segons normativa vigent.
- [Manual d'instruccions](#) d'ús com a mínim en castellà
- [Sistema d'extracció](#) que garanteixi una adequada renovació d'aire dins de l'armari

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/productes-quimics>

Assetjament

es Acoso
en Harassment

Tota conducta no desitjada relacionada amb l'origen racial, la religió o les conviccions, la discapacitat, l'edat, l'orientació sexual o el sexe d'una persona, que tingui com a objectiu o conseqüència atemptar contra la seva dignitat i crear un entorn intimidatori, humiliant o ofensiu.

Tipus d'assetjament:

- **Assetjament sexual**
- **Assetjament per raó de sexe**
- **Assetjament psicològic o moral (mobbing)**

Més informació a:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/efectes-salut-derivats-exposicio-als-riscos-psicosocials>

Assetjament per raó de sexe

es Acoso por razón de sexo
en Gender harassment

Qualsevol comportament que, en funció del sexe d'una persona, té el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.

Assetjament psicològic o moral

sin. Mobbing
es Acoso psicológico o moral
en Mobbing

Tota conducta reiterada en un període de temps més o menys perllongat, efectuada per una o diverses persones i dirigida generalment contra una altra, que tingui per finalitat o efecte un tracte objectivament degradant amb la conseqüent lesió de la integritat moral de la persona afectada i la degradació del seu ambient de treball. Aquesta conducta es manifesta principalment en comportaments, paraules, intimidacions, actes, gestos i escrits unilaterals que tenen per objecte o per efecte atemptar contra la personalitat, la dignitat o la integritat moral d'una o diverses persones, mentre duu a terme les seves activitats, que poden posar en perill la seva ocupació o la seva trajectòria o crear un ambient intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu en el desenvolupament d'aquestes mateixes activitats.

Més informació a:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/efectes-salut-derivats-exposicio-als-riscos-psicosocials>

Assetjament sexual

es Acoso sexual
en Sexual harassment; Molestation

Qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.

Avaluació de riscos laborals

es Evaluación de riesgos laborales
en Occupational Risk Assessment

Procés adreçat a estimar la magnitud d'aquells **riscos** que no s'hagin pogut evitar per tal d'obtenir la informació necessària perquè l'empresari estigui en condicions de prendre una decisió adequada sobre la necessitat d'adoptar **mesures preventives** i, en aquest cas, sobre el tipus de mesures que s'hagin d'adoptar.

S'identifiquen els **factors de risc** i les deficiències originades per les **condicions de treball**. Es proposen **mesures correctores** adequades per a l'eliminació dels riscos que

es poden evitar, i es valoren els riscos que no es poden evitar, per proposar, igualment, mesures preventives orientades a la minimització del risc.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/avaluacions-de-riscos-laborals>

BIE

veg. **Boca d'incendi equipada**

Boca d'incendi equipada

sigla BIE

es Boca de incendio equipada

en Equipped fire hydrant

Màniga d'aigua per a incendis situada a l'interior dels edificis.

Burnout

veg. **Síndrome d'estar cremat a la feina**

Cabina de seguretat biològica

sigla CSB

es Cabina de seguridad biológica

en Biological safety cabinets

Equip d'extracció localitzada que ofereix protecció a l'usuari i al medi ambient dels **riscos** associats a la manipulació del material infeccios i altres materials biològics perillosos, excloent materials radioactius, tòxics i corrosius. El sistema de filtració de l'aire disposa de filtre HEPA (*High Efficiency Particulate Air*), filtres absoluts amb eficàcia mínima del 99,99% per a partícules de 0,3 µ de diàmetre.

La selecció del tipus de cabina de seguretat biològica (classe I, II o III) dependrà del grup de risc al que correspongui l'agent biològic que es manipula, el risc de generació d'aerosols al manipular-ho i el grau de protecció que es pretén obtenir en front a la contaminació ambiental.

Cadira ergonòmica

es Silla ergonómica
en Ergonomic chair

Cadira que permet la regulació dels seus elements per a l'adaptació a les característiques individuals de la persona, i així garantir l'adopció de postures còmodes i segures de treball.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/treballs-oficines>

CAE

veg. Coordinació d'activitats empresarials en matèria de prevenció de riscos laborals

Campana d'extracció de gasos

es Campana de extracción de gases
en Fume cupboard

Sistema d'extracció localitzada utilitzat per extreure els vapors de **productes químics** que es generen en processos químics en continu en la utilització d'**equips de treball**, com per exemple, mantes calefactores, banys de sorra, forns d'assecatge, etc.

Càrrega

es Carga
en Load

Qualsevol objecte susceptible de ser mogut (s'inclou la manipulació de persones i animals). Es consideraran també càrregues els materials que es manipulin, per exemple, per mitjà d'una grua o altre mitjà mecànic, però que requereixin de la realització d'esforç, per part de la persona, per moure'ls o col·locar-los en la seva posició definitiva.

Es considera que la **manipulació manual de càrregues** de pes superior a 3 kg pot comportar **riscos** per a la persona si es manipula en condicions ergonòmiques desfavorables.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/com-es-manipula-carrega>

Càrrega física

es Carga física
en Physical workload

Exigències físiques imposades per la tasca i/o l'entorn on la persona desenvolupa l'activitat. L'estudi de la càrrega física es basa en dos tipus de treballs musculars: estàtics i dinàmics. La càrrega estàtica ve determinada per les postures adoptades durant la realització del treball, mentre que la càrrega dinàmica està determinada per

l'esforç muscular, els desplaçaments, la realització de treballs manuals que comportin **moviments repetitius** i la **manipulació manual de càrregues**.

Determinades condicions ambientals desfavorables com temperatures extremes o alts percentatges d'humitat relativa poden incrementar les exigències físiques de l'activitat.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/efectes-salut>

Càrrega mental

es Carga mental
en Mental workload

Conjunt de requeriments mentals, cognitius o intel·lectuals als que es veu sotmesa la persona al llarg de la seva jornada de treball, és a dir, el nivell d'activitat mental o d'esforç intel·lectual necessari per desenvolupar la feina.

Causes dels accidents

es Causas de los accidentes
en Causes of accidents

Qualsevol condició que intervé en l'origen o desenvolupament d'un **accident laboral**.

Hi ha diferents tipus de causes que poden provocar un accident:

- **Causes immediates:** les causes que participen en l'accident d'una manera evident i visible. Són aquelles circumstàncies que es presenten just abans del fet.
- **Causes bàsiques:** les causes que estan "per darrere" de les causes immediates. Ens remeten sempre a alguna cosa que falta o falla en l'organització del treball.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/investigacio-daccidents>

Centres assistencials

es Centros asistenciales
en Healthcare centers

Dependències de la **Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals**, on el personal UPC (exceptuant el PDI Funcionari, que rep l'assistència a través de **MUFACE**) s'ha d'adreçar en cas d'**accident laboral** o **malaltia professional**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/xarxa-assistencial-asepeyo-muface>

Centres de Seguretat i Salut Laboral

sigla CSSL

es Centros de Seguridad y Salud Laboral

en Centers for Occupational Safety and Health

Òrgans tècnics del Departament d'Empresa i Ocupació, que estan especialitzats en matèria de seguretat i condicions de salut en el treball. En aquests àmbits, realitzen tasques de formació, informació i divulgació, i informes a petició d'institucions públiques o privades.

Més informació a: <http://www20.gencat.cat/portal/site/empresaocupacio>

Centres de Vigilància i Promoció de la Salut

sigla Centres ViPS

es Centros de Vigilancia y Promoción de la Salud

en Monitoring and health promotion centers

Espais on el personal UPC pot adreçar-s'hi amb cita prèvia sol·licitada a través de l'**eina electrònica** per realitzar els diferents tipus de revisió o visita mèdica que s'ofereixen. Són gestionats per la UPC i estan situats dintre de les seves instal·lacions. Es troben a:

- Campus Nord
- Campus Sud
- Campus Terrassa
- Campus Baix Llobregat
- Campus Vilanova i la Geltrú

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/centres-vips>

Centres ViPS

veg. **Centres de Vigilància i Promoció de la Salut**

Certificat d'aptitud mèdica

es Certificado de aptitud médica

en Medical ability to work form

Document emès pel metge/ssa del treball que valora la capacitat psicofísica de l'individu per realitzar la seva feina sense **risc** per a la seva pròpia salut o la d'altres. L'instrument principal per valorar l'aptitud és l'examen de salut. El certificat d'aptitud mèdica indica si l'individu és:

- Apte pel lloc de treball indicat: qualificació d'un certificat d'aptitud que valora en positiu la capacitat psicofísica de l'individu per realitzar la seva feina sense risc per la seva pròpia salut o la d'altres. Pot ser amb restriccions o sense restriccions.
- Apte amb restriccions: qualificació d'un certificat d'aptitud que reconeix la limitació parcial de l'aptitud laboral que afecta amb algun **risc laboral** dels

existents en el lloc de treball. S'han d'adoptar **mesures preventives** que redueixin o eliminin el risc.

- No apte pel lloc de treball indicat: qualificació en un certificat d'aptitud quan existeix una probabilitat alta de dany a la salut de l'individu o tercers, o bé, quan el dany ja s'hagi produït. La persona no ha de seguir en el seu lloc de treball, al no ésser possible adoptar mesures preventives eficaces que eliminin el risc. Es pot valorar la seva aptitud per un altre lloc de treball a l'empresa.

Comitè de Seguretat i Salut

sigla CSS

es Comité de Seguridad y Salud

en Health and Safety Committee

Òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos.

El Comitè de Seguretat i Salut està format pels **delegats de prevenció** i per representats de la Institució en nombre igual i representa a tots els col·lectius que integren la UPC: PDI Funcionari, PDI Laboral, PAS Funcionari i PAS Laboral.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/informacio-general/comite-de-seguretat-i-salut>

Conat d'incendi

es Conato de incendio

en Small fire

Eta inicial d'un incendi: foc petit, que no ha iniciat la seva propagació i amb limitada presència de fum.

Concurrència d'activitats empresarials

es Concurrència de actividades empresariales

en Concurrence of business activities

Situació que es produeix quan en un mateix centre de treball desenvolupen activitats treballadors/es de dues o més empreses, per la qual les empreses han de fer **coordinació d'activitats empresarials**.

A la UPC es produeix concurrència d'activitats empresarials quan es produeix una d'aquestes situacions:

- Personal UPC realitza activitats a una empresa externa
- Personal d'una empresa externa realitza activitats a un centre UPC.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/convenis-que-aplica-fer-coordinacio-activitats-empresarials>

Condicó de treball

es Condición de trabajo
en Working conditions

Conjunt de variables que defineixen la realització d'una tasca i l'entorn en el que aquesta es realitza, que poden influir o no en la generació de riscos per a la seguretat i la salut del treballador i la treballadora.

Conductes insegures

es Conductas inseguras
en Unsafe behaviors

Comportaments imprudents dels treballadors/es que poden introduir factors de risc que derivin en l'exposició a un risc al propi treballador o a terceres persones. L'exposició a aquest risc pot ser la causa d'un accident laboral.

Confinament

es Confinamiento
en Emergency confinement

Actuació per a la protecció dels ocupants d'un edifici davant una emergència exterior.

Estratègia de resposta associada al Pla d'Emergència, que consisteix en romandre dins l'edifici, tancant les portes, finestres i altres obertures, i aturant els sistemes de climatització amb aportació d'aire exterior fins que l'emergència exterior sigui controlada i es garanteixi la seguretat de les persones.

Un exemple seria l'actuació de resposta davant la fuga d'un gas tòxic.

Conflicte

es Conflicto
en Conflict

Fenomen dinàmic que sorgeix entre dues o més persones o grups de persones i en el qual existeixen percepcions, interessos i posicions que caracteritzen la visió de cadascuna de les parts, presentant-se total o parcialment de forma divergent i oposada entre si.

Consignes d'actuació en cas d'emergència

es Consignas de actuación en caso de emergencia
en General emergency procedures

Instruccions bàsiques que els usuaris d'un edifici han de seguir en cas d'emergència per a la seva seguretat i la dels altres.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies>

Contingència comuna (no laboral)

es Contingencia comuna (no laboral)
en Non-work-related contingency

Situació en què es troba un treballador o treballadora que, per causa d'una malaltia comuna o accident no laboral, està impossibilitat amb caràcter temporal per a la realització del seu treball i precisa assistència sanitària de **MUFACE** (en el cas del PDI Funcionari) o de la Seguretat Social (resta de personal UPC).

Contingència professional

es Contingencia profesional
en Occupational contingency

Situació en què es troba un treballador o treballadora que, per causa d'un **accident de treball** o **malaltia professional**, està impossibilitat per a la realització del seu treball, i precisa assistència sanitària dels òrgans gestors de les contingències professionals (**MUFACE** per al PDI Funcionari o **MATMPSS** per a la resta de personal treballador UPC).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents>

Contractista

es Contractista
en Contractor

Persona física o jurídica que assumeix contractualment davant l'**empresari titular** i/o **principal**, amb mitjans humans i materials propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part dels treballs amb subjecció a un projecte o un contracte.

La UPC és contractista quan estableix un **conveni universitat – empresa** pel qual personal UPC desenvolupa activitats per a l'empresa.

Les empreses de serveis (manteniment, neteja, reprografia, etc.) contractades per la UPC són empreses contractistes en relació amb la UPC.

Control sobre el treball

es Control sobre el trabajo
en Control over work; Job-Demand control

Recurs que té la persona per moderar les **demandes del treball**. Es refereix al poder de decisió o grau d'autonomia per dur a terme les demandes posant en pràctica els propis coneixements; en definitiva, és un terme que fa referència a *com* es treballa.

El control té dos components:

- Grau d'autonomia: possibilitat que té la persona d'influenciar en les decisions relacionades amb el seu treball i de triar com fer la feina.
- Desenvolupament d'habilitats: grau en què el treball permet a la persona la possibilitat d'adquirir i posar en pràctica nous coneixements i habilitats.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia>

Conveni universitat – empresa

es Convenio universidad – empresa
en University – external company agreement

Acord escrit entre la UPC i un o més organismes o institucions per dur a terme una activitat de recerca, transferència del coneixement, o un objectiu d'interès comú.

Són exemples de convenis universitat – empresa els convenis de col·laboració i els convenis de recerca.

Coordinació d'activitats empresarials en matèria de prevenció de riscos laborals

sigla CAE
es Coordinación de actividades empresariales en materia de prevención de riesgos laborales
en Coordinated safety management

Obligació legal que tenen les empreses, de cooperar en matèria de prevenció de riscos laborals, quan en un mateix centre de treball desenvolupen activitats treballadors/es de dues o més empreses.

L'objectiu de la coordinació és vetllar per la seguretat i salut dels treballadors i treballadores de cadascuna de les empreses.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae>

Criteris tècnics per a instal·lacions d'emergència

sigla CTIE
es Criterios técnicos para instalaciones de emergencia
en Technical criteria for emergency installations

Documents de caràcter tècnic elaborats pel **Servei de Prevenció de Riscos Laborals** que estableixen els criteris d'adquisició, instal·lació i manteniment de les instal·lacions d'emergència en els edificis de la UPC.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ctie>

CBS

veg. **Cabina de seguretat biològica**

CSS

veg. **Comitè de Seguretat i Salut**

CSSL

veg. **Centres de Seguretat i Salut Laboral**

CTIE

veg. **Críteris tècnics per a instal·lacions d'emergència**

Dany a la propietat

es Daño a la propiedad
en Damage to property

Pèrdua material de béns i/o equips com a conseqüència d'un accident.

Dany derivat del treball

es Daño derivado del trabajo
en Damage resulting from the work

Malalties, patologies o lesions patides amb motiu o en ocasió del treball, degut a l'exposició a un **risc laboral**.

DC

veg. **Model demanda – control**

Deficiències observades

es Deficiencias observadas
en Observed deficiencies

Condicions que poden donar lloc a l'exposició a **riscos laborals**, de forma puntual o durant la jornada laboral, originats per les **condicions de treball** i/o per l'execució de les **tasques**.

Delegats/ades de prevenció

es Delegados/adas de prevención
en Occupational risk prevention delegates

Són els representants dels treballadors i treballadores amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball. La designació d'aquests delegats i delegades es realitza per i entre els representants del personal.

A la UPC, els delegats i delegades de prevenció representen a diferents col·lectius: PDI Funcionari, PDI Laboral, PAS Funcionari i PAS Laboral.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/informacio-general/delegats-i-delegades-de-prevencio>

Demandes o exigències psicològiques del treball

es Demandas o exigencias psicológicas del trabajo
en Psychological job demands

Conjunt de requeriments o situacions a les que una persona ha de fer front en el treball. En funció de la seva naturalesa aquestes demandes poden ser:

- Quantitatius: quantitat o volum de feina en relació amb el temps disponible.
- Qualitatius: exigències derivades del tipus de treball (cognitives i emocionals).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia>

DESA

veg. Desfibril·ladors externs semiautomàtics

Desfibril·ladors externs semiautomàtics

sigla DESA

es Desfibriladores externos semiautomáticos
en Automatic External Defibrillator

Equip tècnic-sanitari homologat destinat a analitzar el ritme cardíac, identificar les arítmies mortals tributàries de desfibril·lació i administrar una descàrrega elèctrica amb la finalitat de restablir el ritme cardíac viable amb alts nivells de seguretat.

Els DESA permeten l'atenció de la persona que està patint una aturada cardíaca fins l'arribada del personal mèdic especialitzat.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/desfibril-ladors-externs-semiautomatics-des>

Deure de cooperació

es Deber de cooperación
en Duty of cooperation

Obligació que tenen les **empreses concurrents** de cooperar en l'aplicació de la normativa en prevenció de riscos laborals.

El deure de cooperació s'aplica a totes les empreses i treballadors autònoms concurrents al centre de treball, tant si hi ha relacions jurídiques entre ells com si no n'hi ha.

La normativa estableix com s'ha de dur a terme el deure de cooperació.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/deure-de-cooperacio>

Deure de protecció

es Deber de protección
en Duty of protection

Obligació de l'empresa o institució de garantir la seguretat i la salut del personal al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball.

El deure de protecció és correlatiu al dret dels treballadors i les treballadores a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball.

Deure de vigilància

es Deber de vigilancia
en Duty of monitoring

Obligació que té l'**empresa principal** de vetllar pel compliment de la normativa en prevenció de riscos laborals per part de les empreses **contractistes** o **subcontractistes** d'obres i serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es desenvolupen al seu propi centre de treball.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/deure-vigilancia-empresa-que-contracta>

Disciplina preventiva

sin. Especialitat preventiva
es Disciplina preventiva
en Preventive discipline

Branca del coneixement relacionada amb la prevenció de riscos laborals, que és objecte d'estudi i ensenyament.

Les especialitats o disciplines preventives que contempla la llei de prevenció de riscos laborals són:

- **Seguretat en el treball**
- **Higiene industrial**
- **Ergonomia i Psicosociologia aplicada**
- **Medicina del treball**

Disseny del lloc de treball

es Diseño del lugar de trabajo
en Workstation design

Conjunt de característiques que configuren el lloc de treball per tal de garantir **condicions de treball** adequades. Principals característiques a tenir en compte: dimensions de l'espai de treball, orientació del mobiliari respecte de les entrades de llum exterior, mobiliari i equip de treball regulable per tal d'adaptar-se a la persona usuària, i condicions ambientals determinades (ambient lumínic, tèrmic i acústic).

Dutxa de seguretat

es Ducha de seguridad
en Emergency shower

Tipus de dutxa utilitzada per actuar davant una esquitxada, cremada o vessament de **producte químic** en el cos.

La dutxa de seguretat ha de ser fàcilment visible i accessible i proporcionar un cabdal d'aigua capaç d'amarar a la persona de forma immediata. L'aigua subministrada ha de ser potable, i és recomanable que sigui temperada (entre 20 °C i 35 °C) per evitar el **risc** que suposa refredar una persona cremada o en estat de shock.

Eina electrònica de sol·licitud d'atenció a la salut de les persones

es Herramienta electrónica de solicitud de atención a la salud de las personas
en Request electronic tool of attention to the health of the people

Sistema informàtic a través del qual el personal de la UPC pot sol·licitar els diferents tipus de revisió o visita mèdica que s'ofereixen:

- **revisió mèdica inicial**
- **revisió mèdica periòdica**
- visita mèdica per reincorporació per llarga absència després d'una absència prolongada al treball per motius de salut
- visita mèdica per a la protecció de l'embaràs/lactància natural
- visita mèdica per motius de salut

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut>

Emergència

es Emergencia
en Emergency

Esdeveniment greu que requereix una actuació immediata per controlar els danys sobre les persones i els béns.

En general és una situació que pot afectar simultàniament a un gran nombre de persones, com per exemple: un incendi, un avís de bomba o una fuga de gas.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies>

Empresa principal

es Empresa principal
en Main company

Empresa que contracta a una altra la realització d'un servei que formi part de l'activitat pròpia de l'empresa i que es desenvolupi al seu centre de treball.

A l'empresa principal li correspon la iniciativa d'establir **coordinació d'activitats empresarials** i el deure de vigilar el compliment de la normativa en prevenció de riscos laborals per part de les empreses externes.

La UPC és empresa principal quan estableix un conveni amb una altra institució de recerca i/o docència pel qual personal de la institució externa es desplaça a un centre UPC per desenvolupar activitats de recerca i/o docència.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/convenis-que-aplica-fer-coordinacio-activitats-empresarials>

Empresa titular del centre de treball

es Empresa titular del centro de trabajo
en Company owner of the work center

Empresa que dirigeix, gestiona i controla un centre de treball.

L'empresa titular té capacitat de decisió sobre les activitats que es realitzen al centre de treball, la maquinària, les instal·lacions i les condicions dels espais i li correspon la iniciativa d'establir **coordinació d'activitats empresarials** quan personal d'altres empreses realitzi activitats al seu centre de treball.

La UPC és empresa titular amb relació a les empreses de serveis (manteniment, neteja, reprografia, etc.) que per realitzar les activitats contractades han desplaçar el seu personal a centres UPC.

Empreses concurrents

es Empresas concurrentes
en Competing companies

Cadascuna de les empreses amb treballadors/es que desenvolupen activitats a un mateix centre de treball. En aquesta situació les empreses han de fer **coordinació d'activitats empresarials**.

La UPC és empresa concurrent quan personal UPC es desplaça a una empresa externa, per desenvolupar activitats en el marc d'un **conveni universitat – empresa**.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae>

Enllumenat d'emergència

es Iluminación de emergencia
en Emergency lighting

Instal·lació d'enllumenat preparada per entrar en funcionament en cas de fallada del subministrament elèctric de l'enllumenat normal, de manera que es garanteixi un nivell adient d'il·luminació dels recintes, passadissos i sortides per facilitar l'evacuació i possibilitar l'actuació sobre els sistemes de seguretat i lluita contra incendi.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ctie>

EPC

veg. Equip de protecció col·lectiva

EPI

veg. Equip de protecció individual

Equip de protecció col·lectiva

sigla EPC
es Equipo de protección colectiva
en Collective protective equipment

Qualsevol equip o sistema de seguretat destinat a protegir simultàniament a varis treballadors/es d'un o més riscos que puguin amenaçar la seva seguretat o salut en el treball.

Equip de protecció individual

sigla EPI
es Equipo de protección individual
en Personal protective equipment

Qualsevol equip destinat a ser dut o subjectat pel treballador/a per tal que el protegeixi d'un o més **riscos** que puguin amenaçar la seva seguretat o salut en el treball, així com qualsevol complement o accessori destinat a tal finalitat.

A la UPC, es disposa d'un "[Manual per a la selecció i adquisició de nous equips de protecció individual](#)" i un Catàleg d'equips de protecció individual de caire estàndard, amb l'objectiu de facilitar al personal de la universitat, la seva selecció d'acord amb les tasques que realitza.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/epi>

Equip de treball

es Equipo de trabajo
en Work equipment

Qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació utilitzats en el treball.

Equips de protecció contra incendi

es Equipos de protección contra incendio
en Fire protection equipment

Conjunt de mitjans, equips i instal·lacions que es disposen als edificis per protegir-los contra l'acció d'un foc, amb l'objectiu de salvar vides humanes, minimitzar els danys materials i reduir el temps de reanudació de l'activitat.

Es pot distingir entre protecció activa i passiva:

- Protecció activa: Extintors, BIEs, columna seca, hidrants, detecció d'incendis, etc.
- Protecció passiva: mitjans d'evacuació, sectorització contra incendi, etc.

Ergonomia

es Ergonomía
en Ergonomics

Disciplina preventiva que tracta d'adequar els llocs de treball (mobiliari, equip i entorn de treball) a les característiques, les limitacions i les necessitats del personal treballador, per tal de millorar la seva seguretat i salut.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia>

Especialitat preventiva

veg. **Disciplina preventiva**

Estrès

es Estrés
en Stress

Desequilibri (percebut) entre les **demandes** i el **control** o la capacitat de resposta de la persona sota condicions en què el fracàs davant aquesta demanda posseeix importants conseqüències (percebudes).

Si les demandes de la situació superen els recursos de l'individu, tendirà a produir-se una situació d'estrès en la que aquest intentarà generar més recursos per atendre les demandes de la situació. Si aquesta situació es perllonga o s'intensifica en el temps, es poden desenvolupar tota una sèrie de reaccions adaptatives que implicaran activació fisiològica i un estat que es caracteritza pels alts nivells d'excitació i d'angoixa, amb la freqüent sensació de no poder fer front a la situació.

Més informació a:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/efectes-salut-derivats-exposicio-als-riscos-psicosocials>

Etiquetatge de productes químics

es Etiquetaje de productos químicos
en Chemical labeling

Primera informació que rep la persona usuària i que permet identificar el producte en el moment d'utilitzar-lo. La funció de l'etiquetatge és permetre una ràpida identificació del producte, així com informar del perill que hi ha associat.

L'etiqueta ha d'estar escrita en la llengua o llengües oficials de l'Estat o Estats membres en què es comercialitza la substància o mescla.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/productes-quimics>

Evacuació

es Evacuación
en Evacuation

Actuació per a la protecció dels ocupants d'un edifici davant una **emergència**.

Estratègia de resposta associada al **Pla d'Emergència** que consisteix en sortir immediatament d'un edifici o recinte i dirigir-se al punt de reunió en cas d'evacuació situat fora de l'edifici.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies>

Extinció automàtica d'incendi

es Extinción automática de incendio
en Automatic fire system

Instal·lació fixa de protecció contra incendi que consisteix en una reserva d'**agent extintor** (aigua o agents gasosos) i una xarxa de canonades que alimenten una sèrie de ruixadors, que s'activen al detectar els efectes d'un incendi. Per exemple, sistema de ruixadors d'aigua, sistemes de ruixadors d'aigua nebulitzada, sistemes d'extinció per Novec 1230, etc.

Extintor

es Extintor
en Extinguisher

Equip de protecció contra incendi.

Consisteix en un recipient (cilindre) que conté un **agent extintor** que mitjançant un mecanisme d'impulsió sota la pressió d'un gas o pressió mecànica, permet llançar l'agent extintor cap a la base del foc per tal d'extingir-lo.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ie>

Factor de risc

es Factor de riesgo
en Risk factors

Condicció de treball (perill o deficiència) que pot tenir una influència negativa sobre la salut dels treballadors i treballadores.

Farmacioles

es Botiquines
en Fist aid kit

Recurs bàsic per a l'atenció de les primeres cures d'urgència i de les lesions menors des del mateix centre de treball. Consta de desinfectants i antisèptics autoritzats, gases estèrils, cotó hidròfil, benes, esparadrap, apòsits adhesius, tisores, pinces i guants d'un sol ús.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/farmacioles>

Fatiga visual

es Fatiga visual
en Visual fatigue

Situació de caràcter reversible deguda a un esforç excessiu de l'aparell visual.

Els principals **factors de risc** que poden influir negativament són: les condicions lumíniques inadequades, la presència de reflexes i/o enlluernaments, la realització de treballs que requereixin forçar la vista de manera continuada i sostinguda en el temps (especialment els treballs que requereixen alta precisió), la presència de contrastos i/o nivells de lluminositat inadequats, enfocar elements de forma continuada que es troben a diferents o iguals distàncies i l'absència de pauses que permetin relaxar l'aparell visual.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/treballs-oficines>

FDS

veg. **Fitxes de dades de seguretat**

Feed-back

veg. **Retroalimentació**

FISQ

veg. **Fitxes internacionals de seguretat química**

Fitxes de dades de seguretat

sigla FDS

es Fichas de datos de seguridad

en Material Safety Data Sheet (MSDS)

Document que proporciona a la persona usuària informació complementària de la continguda en l'etiqueta i permet prendre les mesures necessàries per a la protecció de la salut, la seguretat i el medi ambient en el lloc de treball.

La fitxa de dades de seguretat s'ha de facilitar com a mínim en l'idioma oficial de l'Estat membre on es comercialitzi la substància o mescla, gratuïtament, en paper o per via electrònica.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/productes-quimics/fitxes-de-dades-de-seguretat-fds>

Fitxes internacionals de seguretat química

sigla FISQ

es Fichas internacionales de seguridad química

en International Chemical Safety Cards

Document que descriu els **riscos** i les **mesures preventives** corresponents a la substància química a la que fan referència. Són la versió espanyola de les International Chemical Safety Cards.

La diferència entre les Fitxes internacionals de seguretat química (FISQ) i les **Fitxes de dades de seguretat (FDS)**, és que les FISQ no tenen estatus legal, ja que no són documents legalment vinculants i utilitzen una sèrie de frases estàndard basades en criteris propis ben definits que resumeixen la principal informació existent sobre salut i seguretat, en canvi, les FDS són de caràcter obligatori per a la comercialització tant de substàncies com de preparats i han d'informar de forma efectiva i suficient a la persona usuària professional de la perillositat del producte.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/productes-quimics/fitxes-internacionals-de-seguretat-quimica-fisq>

Font rentauells

es Fuente lavaojos
en Emergency eye-wash

Tipus de font utilitzada per actuar davant una esquitxada, cremada o vessament de **producte químic** en una zona localitzada del cos com ulls, cara i mans.

La font rentauells ha de ser fàcilment visible i accessible i estar constituïda fonamentalment per:

- dos ruixadors capaços de proporcionar un raig d'aigua potable per rentar els ulls o la cara. El raig proporcionat pels ruixadors ha de ser de baixa pressió, per tal de no provocar danys o dolor innecessaris
- una pica de 25 a 35 cm, amb el desguàs corresponent amb accionament mitjançant un pedal o manual.

Higiene industrial

es Higiene industrial
en Occupational hygiene

Disciplina preventiva que té com a objectiu la prevenció de patologies professionals derivades de l'exposició a agents contaminants del tipus químic, físic (soroll, vibracions, ambient tèrmic, radiacions, etc.) i biològic, mitjançant la seva eliminació, reducció i control.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene>

Identificació de riscos

es Identificación de riesgos
en Identification of potencial hazards or risks

Procés d'identificació dels **perills** a què poden estar exposats els treballadors i les treballadores, tant si és de forma puntual com durant tota la jornada laboral.

IE

veg. **Informació per a emergències**

Incapacitat laboral

es Incapacidad laboral
en Incapacity to work

Situació de malaltia comuna o professional i accident, sigui o no del treball, que impedeix a una persona, de forma temporal o definitiva, realitzar una activitat professional.

En funció de la duració de la incapacitat, aquesta pot ser:

- Incapacitat temporal: Situació en què un treballador o treballadora està impedit per treballar temporalment per un problema de salut que precisa assistència sanitària. El document que acredita que el problema de salut impedeix treballar és el comunicat de baixa.
- Incapacitat permanent o invalidesa: Situació en què un treballador o treballadora, després d'haver estat sotmès/essa al tractament prescrit, presenta reduccions anatòmiques o funcionals greus, susceptible de determinació objectiva i previsiblement definitives, que disminueixen o anul·len la seva capacitat laboral.

Incendi

es Incendio
en Fire

Foc sense control i d'efectes destructius.

Incident

es Incidente
en Incident

Fet no desitjat, que no ha produït danys personals, però que en unes circumstàncies diferents, podria haver provocat lesions a les persones.

Informació per a emergències

sigla IE
es Información para emergencias
en Emergency information

Fitxes divulgatives per aprendre sobre la prevenció i l'actuació en cas d'emergència. Estan elaborades pel [Servei de Prevenció de Riscos Laborals](#) i adreçades a tota la comunitat universitària.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ie>

INSHT

veg. [Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo](#)

Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo

sigla INSHT

es Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo

en National Institute for Occupational Safety and Health at Work

Òrgan científic tècnic especialitzat de l'Administració general de l'Estat que té com a missió l'anàlisi i l'estudi de les condicions de seguretat i la salut en el treball, així com la promoció i el suport per a la millora d'aquestes condicions.

Per dur a terme aquestes missions, estableix la cooperació necessària amb els òrgans de les comunitats autònomes amb competències en aquesta matèria, els **Centres de Seguretat i Salut Laboral (CSSL)**.

Més informació a: <http://www.insht.es/portal/site/Insht/>

Intensitat del risc

es Intensidad del riesgo

en Intensity of the risk

Grau de negativitat dels **factors de risc** que poden materialitzar el **risc**, en quant al potencial que té per causar un dany sobre la salut.

Investigació d'accidents / incidents

es Investigación de accidentes / incidentes

en Accident Investigation

Instrument o eina per conèixer no solament les circumstàncies en què es produeixen lesions per a la salut dels treballadors/es, sinó les causes que les han originat, per tal d'adoptar **mesures correctores** i controlar els factors que puguin possibilitar altres **accidents** o **incidents** semblants.

A la UPC s'investiguen tots aquells accidents que causen baixa, així com els incidents que les unitats comuniquen.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/investigacio-daccidents>

Investigador/a principal

sigla IP

es Investigador/a principal

en Principal researcher; Main researcher

Persona que actua com a responsable científic d'un projecte de recerca, d'un grup d'investigadors, d'un centre d'R+D, d'un **conveni universitat – empresa**, etc.

L'investigador/a principal és responsable de les **condicions de treball** dels membres del seu equip, incloent les condicions relatives a prevenció de riscos laborals. Ha de vetllar perquè les activitats i tasques que realitzen els membres del seu equip es facin de manera segura, ja sigui a la UPC o a una altra empresa o institució, per la qual cosa li

correspon el **deure de cooperació** en l'aplicació de la normativa en prevenció de riscos laborals.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/funcio-investigador-principal>

IP

veg. **Investigador/a principal**

Lesió

es Lesión
en Injury

Dany ocasionat sobre les persones derivat d'un accident.

Lideratge

es Liderazgo
en Leadership

Procés d'influir en les creences, valors i accions dels altres i donar-los suport perquè treballin en l'assoliment dels objectius comuns del grup al qual pertanyen.

Existeixen diferents classificacions sobre els tipus de lideratge en funció de cada situació.

Per exemple, segons una investigació exhaustiva realitzada per Daniel Goleman, s'identifiquen sis estils diferents de lideratge: **Autoritari, Timoner, Democràtic, Afiliatiu, Coach, i Visionari**, cadascun d'ells amb unes característiques concretes des del punt de vista de la comunicació i la interacció humana.

Malaltia professional

es Enfermedad profesional
en Occupational disease

Malaltia que contreu el treballador o la treballadora com a conseqüència del treball que executa per compte d'altri, en les activitats que s'especifiquen en el quadre aprovat per les disposicions d'aplicació i desenvolupament de la Llei General de la

Seguretat Social, i que estigui provocada per l'acció dels elements o substàncies que s'indiquen al quadre per a cada malaltia.

El quadre de malalties professional és un llistat limitat i tancat en el que es delimiten aquelles en les que es reconeix una relació causal entre l'exposició laboral i el dany.

Quan es pugui establir una relació causal entre l'exposició laboral a un **risc** i la malaltia, i aquesta no estigui recollida en el quadre de malalties professionals, aquesta pot ser reconeguda legalment com a **accident de treball**.

Davant de la sospita d'una malaltia professional relacionada amb el treball, el treballador o treballadora s'ha de dirigir als òrgans gestors de les contingències professionals.

Manipulació manual de càrregues

sigla MMC

es Manipulación manual de cargas

en Manual material handling

Qualsevol operació de transport o subjecció d'una càrrega per part d'un o varis treballadors o treballadores, com l'aixecament, la col·locació, l'empenta, la tracció o el desplaçament, que per les seves característiques o condicions ergonòmiques inadequades comporti **riscos**, en particular dorso-lumbar per al personal treballador.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/com-es-manipula-carrega>

Manual de bioseguretat

es Manual de bioseguridad

en Biosafety Manual

Document on s'estableixen les normes i estàndards de bioseguretat pel control del risc biològic dins nivells d'acceptabilitat.

El manual de bioseguretat d'un laboratori ha d'incloure les funcions i responsabilitats del personal, la classificació del laboratori, les normes bàsiques de bioseguretat aplicables, el procediment d'identificació i avaluació del risc, l'equipament, els principis de disseny per a laboratoris, les tècniques i els seus procediments o protocols, els **equips de protecció individual**, els procediments de desinfecció i esterilització, el transport de material infeccios, la formació del personal, l'actuació en cas d'emergència, els primers auxilis, la immunització del personal, etc.

Més informació a:

http://www.who.int/csr/resources/publications/biosafety/WHO_CDS_CSR_LYO_2004_11/en/

MATMPSS

veg. **Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals de la Seguretat Social**

Mediació

es Mediación
en Mediation

Procés de resolució de conflictes que es caracteritza per la intervenció d'una tercera persona imparcial i experta, que té per objecte ajudar les parts i facilitar l'obtenció per elles mateixes d'un acord satisfactori.

Medicina del treball

es Medicina del trabajo
en Occupational medicine

Especialitat mèdica que estudia els medis preventius per aconseguir el més alt grau de benestar físic, psíquic i social del personal treballador, en relació amb la capacitat d'aquest, amb les característiques i **riscos** del seu treball, l'ambient laboral i la influència d'aquest en el seu entorn, així com promoure els medis per al diagnòstic, tractament, adaptació, rehabilitació i qualificació de la patologia produïda o condicionada pel treball.

Un dels instruments que utilitza la Medicina del treball per controlar i fer el seguiment de la repercussió de les **condicions de treball** sobre la salut de la població treballadora és la **Vigilància de la salut**.

Mesures correctores

es Medidas correctoras
en Corrective measures

Actuacions orientades a l'eliminació d'aquells **riscos** que es poden evitar (**riscos evitables**).

Mesures preventives

es Medidas preventivas
en Preventive measures

Actuacions orientades al control i/o minimització dels efectes d'aquells **riscos** que no es poden evitar. Aquestes mesures poden ser tècniques, organitzatives, de formació i informació, de vigilància i control de l'estat de la salut, etc.

Mesures tècniques / organitzatives

sigla MTO
es Medidas técnicas / organizativas
en Techniques / organizational measures

Mesures preventives orientades a una millora tècnica de les condicions de treball i/o a realitzar canvis en l'organització del treball.

Mitjans de coordinació

es Medios de coordinación
en Coordinated safety management

Recursos que han d'establir les **empreses concurrents** en un centre de treball amb l'objectiu de vetllar per la seguretat i salut dels treballadors i treballadores de cadascuna de les empreses.

Les empreses han d'establir els mitjans de coordinació atenent al grau de perillositat de les activitats, el nombre de treballadors/es i la durada de les activitats.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/cae/mitjans-de-coordinacio>

MMC

veg. Manipulació manual de càrregues

Mobbing

veg. Assetjament psicològic o moral

Modalitat preventiva

es Modalidad preventiva
en Preventive modality

Tipus d'organització dels recursos, que l'empresa o institució ha de disposar, per dur a terme les activitats preventives.

La legislació en prevenció de riscos laborals estableix que, en funció del nombre de treballadors/es de l'empresa o institució i de la perillositat de les activitats que es realitzen, l'empresa o institució ha d'optar per una de les modalitats següents:

- a. Assumpció per l'empresari de l'activitat preventiva.
- b. Designació d'un o diversos treballadors/es per dur a terme l'activitat preventiva.
- c. Constitució d'un **servei de prevenció propi**.
- d. Concert amb un **servei de prevenció aliè**.

Model demanda – control

sigla DC
es Modelo demanda - control
en Demand-Control Model

Marc conceptual i acadèmic explicatiu de l'**estrès** laboral, desenvolupat per Robert Karasek. Aquest model explica l'estrès laboral en funció del balanç entre les **demandes**

psicològiques del treball i el nivell de **control** sobre aquestes, aportant evidències que relacionen l'ambient psicosocial en el treball amb efectes sobre la salut.

D'acord amb el model, un **estrès elevat** es produeix quan es donen conjuntament les condicions d'alta demanda psicològica i baix control en la presa de decisions. Les restants categories de treball serien de **baix estrès** (baixa demanda i alt control), **actiu** (alta demanda i alt control) i **passiu** (baixa demanda i baix control).

Per tant, l'estrès laboral sorgeix quan les demandes del treball són altes i, al mateix temps, la capacitat de control sobre aquestes (per manca de recursos) és baixa.

Més informació a:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/efectes-salut-derivats-exposicio-als-riscos-psicosocials>

Motivació

es Motivación
en Motivation

És el que ens mou cap a la consecució dels nostres objectius o per les activitats que ens condueixen a ells, la força que ens impulsa a fer o realitzar alguna cosa en funció d'elements intrínsecs o extrínsecs. D'aquesta manera es poden distingir dos tipus de motivació:

- **Motivació intrínseca** prové de l'interior, d'un mateix. És la classe de motivació que apareix quan fem alguna cosa amb la que gaudim, quan la tasca en si mateixa és la recompensa.
- **Motivació extrínseca** prové de l'exterior. És el tipus de motivació que ens porta a fer una cosa perquè sabem que al final hi haurà una recompensa.

Moviment repetitiu

es Movimiento repetitivo
en Repetitive movements

Grup de moviments continus que impliquen l'acció conjunta de músculs, ossos, articulacions i nervis d'una part del cos i poden provocar fatiga muscular, sobrecàrrega i dolor a la part afectada.

Un treball es pot considerar repetitiu quan la durada del cicle de treball fonamental és inferior a 30 segons i aquest es repeteix de forma continuada durant la jornada de treball, o quan es repeteixen els moviments elementals durant més d'un 50% de la durada del cicle.

MTO

veg. **Mesures tècniques / organitzatives**

MUFACE

es MUFACE. Mutualidad General de Funcionarios Civiles del Estado
en General civil servant Mutualism

Organisme públic de l'Administració de l'Estat que gestiona l'assistència sanitària privada dels Funcionaris Civils de l'Estat. És, per tant, un règim especial, de caràcter mutualista, diferent al Règim General de la Seguretat Social i que depèn del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Davant d'un **accident de treball** o una **malaltia professional**, el PDI Funcionari de UPC s'ha d'adreçar al [Proveïdor de l'Assistència Sanitària](#) al qual estigui adscrit (l'elecció del Proveïdor de l'Assistència Sanitària és particular per a cada PDI Funcionari).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/accidents-pdif-muface>

Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals de la Seguretat Social

sigla MATMPSS

es Mútua de Accidentes de Trabajo y Enfermedades Profesionales de la Seguridad Social
en Occupational Accidents and Diseases Mutualism

Entitat asseguradora sense ànim de lucre, l'activitat de la qual està dirigida al tractament integral de l'**accident de treball** i les **malalties professionals**, tant en el seu aspecte econòmic com en el preventiu, sanitari o recuperador, en col·laboració amb el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Davant d'un accident de treball o una malaltia professional són les MATMPSS les que s'encarreguen de la seva gestió (excepte en el cas del PDI Funcionari, que se n'encarrega **MUFACE**).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/accidents-del-pdi-l-pas-l-pas-f-i-becaris-upc-asepeyo>

Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat

veg. **MUFACE**

Normes de seguretat i higiene

sigla NSH

es Normas de seguridad e higiene
en Safety and hygienic rules

Fitxes elaborades pel **Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la UPC** a fi d'orientar i ajudar a les Unitats en la confecció dels seus procediments segurs de treball (PdT)

específics, així com indicar les principals mesures a adoptar per a la protecció enfront a patologies professionals derivades de l'exposició a agents contaminants del tipus químic, físic (soroll, vibracions, ambient tèrmic, radiacions, etc.) i biològic, mitjançant la seva eliminació, reducció i control.

Són fitxes genèriques on es tracten aspectes com: recomanacions generals en matèria de prevenció de riscos laborals, **equips de protecció individual** a utilitzar, mesures de prevenció abans, durant i després d'utilitzar un **equip de treball**, manteniment, ordre i neteja, etc.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/nsh>

NSH

veg. **Normes de seguretat i higiene**

PACAE

veg. **Programa d'ajuda per a la coordinació d'activitats empresarials**

Pantalla de visualització de dades

sigla PVD

es Pantalla de visualización de datos

en Video Display Terminal

Pantalla alfanumèrica o gràfica, independentment del mètode de representació visual utilitzat (inclou totes les tecnologies). Col·loquialment, ens referim a la pantalla de l'ordinador.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/treballs-oficines>

PAU

veg. **Pla d'autoprotecció**

PdT

veg. **Procediments segurs de treball**

PE

veg. **Pla d'emergència**

Perill

es Peligro
en Danger; Hazard

Contingència o possibilitat d'un dany potencial.

El concepte de perill inclou, en sí mateix, la gravetat de les conseqüències que s'esperen en cas de materialitzar-se, independentment de la probabilitat de que el fet pugui ocórrer.

Perill vs risc

es Peligro vs riesgo
en Danger vs Risk

Sovint, es confon el concepte de **perill** amb el de **risc** o s'utilitzen ambdós termes com a sinònims, quan tenen significats diferents.

El perill de patir una caiguda mortal des d'un penya-segat és el mateix tant si existeix una barana que el protegeixi com si no. És evident que el risc de caiguda és molt menor quan hi ha una barana.

El perill de patir una intoxicació amb conseqüències greus quan es manipula un **producte químic** molt tòxic és el mateix tant si aquest es treballa sota una **vitrina de gasos** com si no. El risc d'intoxicació és molt menor quan es fa servir una vitrina de gasos.

Persona amb discapacitat

es Persona con discapacidad
en Disabled people

Persona que presenta deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres, puguin impedir la seva participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb els altres.

Tenen la consideració de persones amb discapacitat aquelles a qui s'hagi reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33%.

Personal especialment sensible

es Personal especialmente sensible
en Sensitive risk groups

Treballadors o treballadores que tinguin una particular sensibilitat a determinats **riscos** derivats del treball, a causa de les seves característiques personals o estat biològic conegut, inclosos aquells que tinguin reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial.

El personal sanitari de **Vigilància de la salut** de la UPC és qui valora i determina l'especial sensibilitat del personal treballador en relació als riscos presents en el lloc de treball.

Pla d'autoprotecció

sigla PAU
es Plan de autoprotección
en Emergency Plan

Sistema de gestió que comprèn tot el conjunt d'accions i mesures que tenen com a objectiu prevenir les situacions que poden originar una **emergència**, donar resposta en cas que l'emergència es produeixi i coordinar-se amb els serveis d'Emergència i el sistema públic de protecció civil.

Pla d'emergència

sigla PE
es Plan de emergencia
en Emergency Plan

Part del **pla d'autoprotecció** que especifica sistemàticament i de forma breu quines són les accions a realitzar per a cadascuna de les situacions d'**emergència** previsibles.

També es denomina manual d'actuació o pla d'actuació en cas d'emergència.

Pla de millora de les condicions d'evacuació dels edificis existents 2007-2010

sigla PMCEEE
es Plan de mejora de las condiciones de evacuación de los edificios existentes 2007-2010
en Plan to improve the means of egress of the existing buildings 2007-2010

Pla aprovat pel Consell de Govern de 10 d'octubre del 2007 que presenta les línies estratègiques per a la dotació de les instal·lacions imprescindibles per a l'evacuació dels edificis.

Aquest pla és l'eina per identificar, elaborar i executar les actuacions imprescindibles associades a la millora de les condicions d'evacuació dels edificis existents per garantir la seva correcta evacuació, en cas necessari.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/preparacio-edificis>

Planificació de les mesures preventives i/o correctores

es Planificación de las medidas preventivas y/o correctoras
en Planning of preventive measures

Finalitzada l'**avaluació de riscos laborals**, el **Servei de Prevenció de Riscos Laborals** informa al **Comitè de Seguretat i Salut** dels resultats de la mateixa.

Amb aquests resultats s'ha de realitzar una planificació de les mesures de control dels **riscos**. La planificació és un document de gestió on es recullen les **mesures correctores** i les **mesures preventives** a aplicar pel control dels riscos detectats en els llocs de treball i en els espais on es desenvolupen, indicant els recursos necessaris i els responsables de dur-les a terme. Aquesta planificació ha de tenir en compte la magnitud de cadascun dels riscos existents i el número de treballadors/es afectats.

PMCEEE

veg. **Pla de millora de les condicions d'evacuació dels edificis existents 2007-2010**

Política de prevenció de riscos laborals

es Política de prevención de riesgos laborales
en Health and safety policy

Declaració de la Direcció d'una organització que estableix els objectius globals, principis i compromisos en matèria de seguretat i salut laboral.

Proporciona l'orientació precisa per a que la línia de comandament elabori plans d'acció que permetin assolir els objectius i compromisos en matèria de prevenció de riscos laborals.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/informacio-general/la-upc-i-la-prevencio-de-riscos-laborals/politica-de-prevencio>

Pulsador d'avís d'incendi

es Pulsador de aviso de incendio
en Manual alarm call point

Botó per donar avís ràpid en cas d'incendi.

Els pulsadors d'avís d'incendi formen part de la instal·lació de detecció i alarma d'incendis d'un edifici.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies>

Porta de sectorització

es Puerta de sectorización
en Fire door

Porta preparada per retardar durant un determinat temps l'avanç d'un incendi per tal de protegir les vies d'evacuació i limitar els danys materials.

Són una barrera al pas de fum, calor i foc entre dos sectors d'incendi.

També es denominen portes tallafoc.

Postura forçada

es Postura forzada
en Awkward postures

Posicions de treball que suposin que una o més regions anatòmiques del cos deixin d'estar en una posició natural o de confort per passar a una posició que genera hiperextensions, hiperflexions i/o hiperrotacions que mantingudes durant un període

continuat i sostingut en el temps poden comportar **trastorns musculoesquelètics** al personal treballador.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/postures-segures-de-treball>

Postures neutres de treball

es Posturas neutras de trabajo
en Neutral posture

Rang de postures on els músculs treballen adequadament i l'articulació està ben alineada. Generalment coincideixen amb el punt mitjà del moviment de l'articulació.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re>

Primers auxilis

es Primeros auxilios
en First aid

Conjunt d'actuacions immediates realitzades en cas d'accident o malaltia sobtada, fins la intervenció de personal especialitzat. Inclou protegir, avisar, socórrer i els principis d'actuació són no agreujar l'estat de la persona lesionada i l'ús del sentit comú.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/primers-auxilis>

Probabilitat

es Probabilidad
en Probability

Factor que determina la possibilitat de que, una vegada presentada la situació de risc, els esdeveniments de la seqüència completa de l'**accident** succeeixin en el temps, produint-se l'accident i les seves conseqüències.

Procediment de gestió de casos

es Procedimiento de gestión de casos
en Case Management Procedure

Conjunt d'activitats establertes a la UPC que tenen per objectiu abordar individualment els casos comunicats per part dels treballadors i treballadores en referència a aquelles situacions derivades de l'exposició a factors de risc psicosocial o **conflictes** interpersonals que puguin afectar la seva salut i que suposin un **risc** per les persones, tant en l'àmbit físic com psíquic.

Procediment de caràcter voluntari, que garanteix en tots els casos el dret a la confidencialitat i que requereix d'una primera comunicació per part de la persona interessada a Relacions Laborals i Acció Social (RLAS), qui haurà de delimitar el problema presentat per la persona.

En cas de derivació al Servei de Prevenció de Riscos Laborals, la persona interessada haurà de signar un document d'acceptació per tal de donar la seva conformitat a les actuacions a realitzar durant el procés per a l'anàlisi i gestió del cas.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia>

Procediments segurs de treball

sigla PdT

es Procedimientos seguros de trabajo

en Safety procedures; Safe work practices

Són procediments que han de ser elaborats per la Unitat a partir de les recomanacions donades a les **Normes de seguretat i higiene (NSH)**, segons la relació d'equips de treball de que disposin i de les operacions i/o processos que realitzin.

Aquests procediments es divideixen en procediments segurs de treball d'equip de treball específic i en procediments segurs de treball de procés – operació.

Més informació a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/pdt>

Procés de reincorporació per llarga absència per motius de salut davant dels riscos laborals

es Proceso de reincorporación por larga ausencia por motivos de salud ante los riesgos laborales

en Risk assessment process for workers after a long-term absence for health reasons

Conjunt d'activitats establertes a la UPC que tenen per objectiu garantir un nivell de protecció adequat de la salut del personal treballador que reinicia la feina després d'una absència prolongada per motius de salut (baixa laboral igual o superior a 120 dies, ja sigui per **accident de treball**, **malaltia professional** o malaltia comuna).

En aquest procés s'avaluen les **condicions de treball** i l'estat de salut de la persona que es reincorpora al seu lloc de treball després d'una absència prolongada per motius de salut, per garantir que pot desenvolupar novament el seu treball sense **risc** per ella mateixa o per la salut d'altres persones.

Procés de caràcter voluntari que s'inicia a partir de la sol·licitud de visita mèdica per reincorporació per llarga absència en l'**eina electrònica de sol·licitud d'atenció a la salut de les persones**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/tipus-revisio-visita-medica/visita-medica-reincorporacio-per-llarga-absencia>

Procés per a la protecció de la dona en situació d'embaràs o lactància natural davant dels riscos laborals

es Proceso para la protección de la mujer en situación de embarazo o lactancia natural ante los riesgos laborales

en Risk assessment process for pregnant and lactating women

Conjunt d'activitats establertes a la UPC que tenen per objectiu garantir un nivell de protecció adequat de la salut de la treballadora embarassada o lactant en el seu lloc de treball, segons els **riscos laborals** als que està exposada.

Per garantir aquesta protecció, s'avaluen les **condicions de treball** i els riscos de les treballadores en període d'embaràs o lactància que poden influir negativament en el seu estat de salut o en el del fetus.

Procés de caràcter voluntari que s'inicia a partir de la comunicació de la treballadora del seu estat d'embarassada o lactant a l'SPRL.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/tipus-revisio-visita-medica/visita-medica-embaras>

Producte químic

es Producto químico

en Chemical product

Substància, és a dir, element químic i els seus compostos naturals o els obtinguts per algun procés industrial, o mescla o solució composta per dues o més substàncies químiques.

En els laboratoris de la UPC s'acostuma a disposar d'una gran varietat de productes químics de diferents característiques i perillositat, generalment en quantitats petites, que cal que estiguin degudament identificats i emmagatzemats.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/productes-quimics>

Programa d'ajuda per a la coordinació d'activitats empresarials

sigla PACAE

es Programa de ayuda para la coordinación de actividades empresariales

en Support program for coordinated safety management

Canal de comunicació comú per a tots els **investigadors principals**, responsables de **convenis universitat – empresa**, que es posa a la seva disposició per a l'ajuda en l'organització i gestió de la prevenció de riscos laborals quan hi hagi **concurrència** de personal de la UPC amb altres empreses en un mateix centre de treball.

El PACAE s'ha d'utilitzar sempre que qualsevol treballador/a, en el desenvolupament de les activitats d'un conveni universitat – empresa, hagi d'accedir a un centre de treball aliè a la UPC.

Per accedir a PACAE: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae/formulari-sol-licitud-PACAE>

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/pacae>

Promoció de la salut

*es Promoción de la salud
en Health promotion*

Programes de gestió de la salut que es realitzen en l'àmbit laboral per fomentar conductes, hàbits, consums i estils de vida saludables.

Els Programes de promoció de la salut (PPS) són el conjunt d'activitats sanitàries, amb una temàtica comuna, que pretenen oferir eines al personal treballador per aconseguir incrementar el control sobre la seva salut, podent així millorar-la.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/promocio-salut>

Protocols sanitaris (Vigilància de la salut)

*es Protocolos sanitarios (Vigilancia de la salud)
en Medical assessment protocols*

Són guies d'actuació per la vigilància sanitària específica del personal treballador exposat a diferents **riscos** en el seu lloc de treball.

Psicosociologia aplicada

*es Psicosociología aplicada
en Psychosociology*

Disciplina preventiva que té per objectiu principal analitzar les característiques de les **condicions de treball**, en concret aquelles que provenen de la seva organització, que poden afectar tant a la salut (física, psíquica o social) del personal com al desenvolupament del seu treball.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia>

Punt de reunió en cas d'evacuació

*es Punto de reunión en caso de evacuación
en Assembly point in case of evacuation*

Zona exterior a la que les persones han de dirigir-se en cas d'evacuació d'un edifici per tal de romandre fins el final de l'**emergència**.

Per consultar els punts de reunió dels edificis de la UPC:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencias/punts-de-reunio-en-cas-devacuacio>

PVD

veg. Pantalla de visualització de dades

RE

veg. Recomanacions ergonòmiques

Recomanacions ergonòmiques

sigla RE

es Recomendaciones ergonómicas

en Ergonomic recommendations

Indicacions o orientacions amb les principals mesures a adoptar per a la millora ergonòmica dels llocs de treball. S'identifiquen els factors de risc ergonòmics més habituals a la UPC i s'informa de les principals recomanacions a adoptar per evitar i/o minimitzar els principals efectes que poden tenir sobre la salut de les persones treballadores.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re>

Recorregut d'evacuació

es Recorrido de evacuación

en Evacuation routes; Egress facilities

Recorregut que condueix des de tot punt ocupable d'un edifici fins a una sortida de planta o d'edifici.

A la UPC estan senyalitzats els recorreguts d'evacuació.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ie>

Recurs preventiu

es Recurso preventivo

en Safety surveillance personnel

Una o varies persones que han de ser designades per l'empresa o institució quan es produeixen determinats supòsits i situacions d'especial risc i perillositat.

El RD 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, defineix els casos en els que és necessària la presència en el centre de treball del recurs preventiu.

La presència de recurs preventiu és un dels possibles **mitjans de coordinació** que estableixen les **empreses concurrents** quan es produeix **concurrència d'activitats empresarials**.

La funció del recurs preventiu és vigilar el compliment de les activitats preventives establertes per l'empresa per la situació de risc que ha determinat la seva presència. La presència del recurs preventiu no podrà ser utilitzada amb la finalitat de substituir les mesures de protecció que siguin preceptives.

Les persones que es designin com a recurs preventiu han d'estar capacitades en el nivell de formació adequat en prevenció de riscos laborals, han de disposar dels mitjans i coneixements necessaris i ser suficients en nombre. Han de romandre al centre de treball durant el temps en què es mantingui la situació de risc que hagi determinat la seva presència.

Més informació a:

http://www.osalan.euskadi.net/contenidos/libro/gestion_2011051/es_201105/adjuntos/Recurso%20Preventivo.pdf

Reposapeus

es Reposapiés
en Footrest

Element del mobiliari d'oficina destinat a aquelles persones que, una vegada regulada l'alçada de la cadira, no recolzin còmodament els peus al terra. Principals característiques: regulable en inclinació, dimensions suficients com per permetre el canvi de posició dels peus i base i superfície de recolzament dels peus antilliscant.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/treballs-oficines>

Resolució de conflictes

es Resolución de conflictos
en Conflict resolution

Espai professional que alberga el conjunt de coneixements i habilitats sobre el conflicte, incloent-hi tècniques, mètodes, estratègies i sistemes per al seu tractament i transformació positiva.

Retroalimentació

sin. Feed-back
es Retroalimentación
en Feed-back

Comunicar de forma verbal i/o no verbal a una altra persona o grup sobre la seva conducta i com aquesta ens afecta. Inclou un component perceptiu (el que jo observo en la conducta de l'altre) i un component emocional (quins sentiments provoca en mi la conducta observada). Serveix per reflectir als altres quins comportaments poden

seguir realitzant, donat els efectes positius que causa sobre els altres, o quins modificar o canviar en funció de l'impacte negatiu que provoquen.

Revisió mèdica inicial

es Revisión médica inicial
en Initial medical examination

Reconeixement mèdic que es realitza al nou personal que s'incorpora a la UPC.

Tot i que no és una revisió mèdica obligatòria, sí que és recomanable fer-la, atès que avalua els efectes dels **riscos laborals** sobre la salut.

Es sol·licita a través de l'**eina electrònica de sol·licitud d'atenció a la salut de les persones**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/tipus-revisio-visita-medica/revisio-medica-inicial>

Revisió mèdica periòdica

es Revisión médica periódica
en Regular medical examination

Reconeixement mèdic que es realitza de forma periòdica al personal treballador en funció del **risc laboral** al qual està exposat, i segons els protocols específics i/o criteris sanitaris.

Aquestes revisions mèdiques tenen caràcter voluntari exceptuant els reconeixements que siguin imprescindibles per avaluar els efectes de les **condicions de treball** sobre la salut del personal treballador o per verificar si l'estat de salut pot constituir un perill per ell mateix, pels altres treballadors/es o altres persones relacionades o quan així ho estableixi una disposició legal en relació a la protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat.

Es sol·licita a través de l'**eina electrònica de sol·licitud d'atenció a la salut de les persones**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/tipus-revisio-visita-medica/revisio-medica-periodica>

Risc

es Riesgo
en Risk; Hazard

Probabilitat de que el dany associat a un **perill** es materialitzi.

El risc és funció de la **probabilitat** de que puguin materialitzar-se els danys que entranya el perill i aquesta probabilitat és, a la seva vegada, funció de la freqüència de

l'exposició al perill i del nivell de protecció o d'eficàcia de les **mesures preventives** adoptades.

Risc laboral

es Riesgo laboral
en Occupational risk

Possibilitat que un treballador/a pateixi un determinat **dany derivat del treball**. Per qualificar un risc des del punt de vista de la seva gravetat, s'ha de valorar conjuntament la **probabilitat** que es produeixi el dany, la seva **severitat** (magnitud del dany) i el **temps d'exposició**.

Risc laboral greu i imminent

es Riesgo laboral grave e inminente
en Imminent and serious occupational risk

Risc que sigui probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat i pugui significar un dany greu per a la salut dels treballadors/es.

Riscos evitables

es Riesgos evitables
en Avoidable risks

Són els riscos que es poden eliminar o solucionar de forma definitiva amb l'adopció d'actuacions o **mesures correctores**.

Rol en el treball

es Rol en el trabajo
en Role at work

Conjunt d'expectatives de conducta associades amb el lloc de treball d'una persona, patró de comportament que s'espera de qui exerceix cada lloc.

Deficiències en la construcció del rol produeixen dos situacions, que estan directament relacionades amb el benestar psicològic a la feina:

- **Conflicte de rol:** sorgeix quan una persona té assignades tasques que són incompatibles o contradictòries entre si o quan les **demandes o exigències del treball** van en contra dels valors o ètica de l'individu.
- **Ambigüitat de rol:** sorgeix quan la persona no disposa de la suficient informació o aquesta no està clarament formulada sobre les tasques, els mètodes o les conseqüències de l'acompliment del seu rol en el treball provocant en la persona la sensació d'incertesa o de no saber què s'espera d'ella.

Satisfacció laboral

es Satisfacción laboral
en Job satisfaction

Grau de benestar que experimenta una persona a causa del seu treball.

Existeixen múltiples variables que poden incidir en la satisfacció laboral, les circumstàncies i característiques del propi treball i les individuals de cada persona condicionaran la resposta o actitud d'aquesta cap a diferents aspectes del seu treball.

Sector d'incendi

es Sector de incendio
en Fire compartment

Zona o espai d'un edifici separat d'altres zones del mateix per parets, portes i el pas d'instal·lacions resistents al foc durant un temps determinat, a l'interior del qual es pot confinar l'incendi per a que no es pugui propagar a (o des de) altra part de l'edifici.

Els edificis es projecten definint diferents sectors d'incendi, per tal que en cas d'incendi aquest no es propagui ràpidament afectant a tot l'edifici. La sectorització contra incendi protegeix la vida de tots els usuaris d'un edifici i la dels equips dels Serveis d'Emergència.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ctie>

Seguretat en el treball

es Seguridad en el trabajo
en Safety

Disciplina preventiva que té com a objectiu principal l'anàlisi de les **condicions de treball** per a la seva millora i la prevenció dels accidents laborals en què es produeix un contacte directe entre l'agent material, sigui un **equip de treball**, un producte, una substància o bé una energia, i el treballador/a, amb unes conseqüències habitualment, però no exclusivament, traumàtiques (cremades, ferides, contusions, fractures, amputacions, etc.).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene>

Senyalització d'emergència

es Señalización de emergencia
en Emergency signs

Mitjà d'informació instal·lat als edificis que permet identificar i localitzar els **recorreguts** i sortides d'evacuació, els equips de protecció contra incendi (**extintor**, **BIE**

i **polsadors d'emergència**) i els equips de socors (dutxes d'emergència, **rentaulls** i **farmacioles**).

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ctie>

Servei de prevenció de riscos laborals

es Servicio de prevención de riesgos laborales

en Occupational Health and Safety Service; Risk Prevention Service

Conjunt de mitjans humans i materials necessaris per dur a terme les activitats preventives a fi de garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores, assessorant i assistint l'empresari, els treballadors i treballadores o els seus representants i els òrgans de representació especialitzats.

Servei de prevenció de riscos laborals aliè

es Servicio de prevención de riesgos laborales ajeno

en External prevention service

Entitat o empresa especialitzada acreditada per l'autoritat laboral per exercir com a **servei de prevenció de riscos laborals**, que proporciona assessorament i recolzament a una empresa en relació a les activitats preventives concertades per aquesta, corresponent la responsabilitat de la seva execució a la pròpia empresa.

Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la UPC

sigla SPRL

es Servicio de Prevención de Riesgos Laborales de la UPC

en Occupational Health and Safety Service. UPC

Conjunt de mitjans humans i materials necessaris per realitzar les activitats preventives a fi de garantir l'adequada protecció de la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores, assessorant i assistint a l'equip rectoral, al personal i als seus representants i als òrgans de representació especialitzats.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/informacio-general/servei-de-prevencio-de-riscos-laborals>

Servei de prevenció de riscos laborals propi

es Servicio de prevención de riesgos laborales propio

en Internal prevention service

Conjunt de mitjans humans i materials de l'empresa necessaris per a la realització de les activitats de prevenció.

Constitueix una unitat organitzativa específica dins l'empresa o institució i els seus integrants han de tenir dedicació exclusiva a aquesta activitat.

Un servei de prevenció propi ha de comptar, com a mínim, amb dues especialitats o **disciplines preventives** pròpies, desenvolupades per tècnics amb la capacitat

requerida per a les funcions a realitzar. Les especialitats o disciplines preventives que no siguin assumides per l'empresa a com a pròpies, s'hauran de concertar amb un **servei de prevenció de riscos laborals aliè**.

Servei de Protecció Radiològica de la UPC

es Servicio de Protección Radiológica de la UPC
en Radiological Risk Prevention Service. UPC

Servei de la UPC que té com a missió principal assessorar en matèria de protecció radiològica en relació a les instal·lacions radioactives de la UPC.

El Servei de Protecció Radiològica de la UPC s'emmarca dins els programes de l'Institut de Tècniques Energètiques (INTE).

Més informació a: <https://inte.upc.edu/serveis/servei-de-proteccio-radiologica>

Severitat

es Severidad
en Severity

És el factor resultant de la materialització d'un **risc** i de les seves conseqüències, és a dir, la magnitud del dany.

Simulacre d'emergència

es Simulacro de emergencia
en Emergency drill

Exercici pràctic i d'entrenament que es realitza imitant una situació d'**emergència** per tal de prendre les mesures tècniques i organitzatives necessàries per actuar en cas d'una emergència real.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/simulacres-devacuacio>

Síndrome d'estar cremat a la feina

sin. Burnout
es Síndrome de estar quemado en el trabajo
en Burnout

Estat mental persistent i negatiu, relacionat amb el treball, que es caracteritza primàriament per esgotament, acompanyat d'**estrès**, sentit d'efectivitat reduïda, disminució de la motivació i desenvolupament d'actituds i comportaments disfuncionals en el treball.

Aquesta condició psicològica es desenvolupa gradualment i pot restar inapreciada durant molt de temps. Resulta del desajust entre les expectatives que té la persona i la realitat del treball. Les dimensions bàsiques de la síndrome són esgotament, cinisme

(es refereix a una actitud distant enfront del treball i les persones que en són objecte, així com dels companys i companyes de feina) i ineficàcia professional.

Més informació a:

<http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/efectes-salut-derivats-exposicio-als-riscos-psicosocials>

Sistema d'extracció general

es Sistema de extracción general
en General extraction

La finalitat d'un sistema d'extracció és eliminar els contaminants originats per alguna operació, amb l'objectiu de garantir una adequada renovació d'aire enfront la contaminació residual provinent de les manipulacions de substàncies o materials en el laboratori.

Aquest sistema ha d'harmonitzar amb l'adequat funcionament dels **sistemes d'extracció localitzada** (**vitrina d'extracció de gasos d'ús general, campana d'extracció de gasos**, etc.), amb una adequada distribució d'impulsions i extraccions d'aire evitant zones sense renovació d'aire.

Sistema d'extracció localitzada

es Sistema de extracción localizada
en Localized extraction

Sistema d'extracció que té com a objectiu captar el contaminant mitjançant una corrent d'aire, en el lloc més pròxim possible del punt on s'ha generat, el focus contaminant, evitant que es difongui a l'ambient general del laboratori.

Existeixen diferents tipus de sistema d'extracció localitzada: **vitrina d'extracció de gasos d'ús general, campana d'extracció de gasos**, etc.

Més informació a: NSH 219 sobre Vitrina d'extracció de gasos d'ús general VA150960SG a <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/nsh>

Sistema de detecció i alarma d'incendi

es Sistema de detección y alarma de incendio
en Fire detection system

Instal·lació fixa de protecció contra incendi que permet la detecció precoç de fum o flames, per tal d'alertar les persones encarregades de l'activació del **Pla d'Emergència** o els ocupants d'un edifici.

Consisteix en una xarxa de detectors d'incendi i **polsadors d'avís d'incendi** que estan connectats a una centraleta de control i alarma.

Sistema de megafonia per a comunicació d'emergència

es Sistema de megafonia para comunicación de emergencia
en Public address system

Instal·lació fixa de comunicació que facilita de manera ràpida i simultània a tots els ocupants d'un edifici instruccions verbals en relació a l'actuació necessària davant una situació d'emergència.

A la UPC, els sistemes de megafonia per a comunicació són sistemes de seguretat crítics per a la correcta gestió de les situacions d'emergència.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/com-us-assabentareu-duna-emergencia>

Sobreesforç

es Sobreesfuerzo
en Overstrain

És la conseqüència de la realització d'un esforç extraordinari o addicional, que supera la capacitat individual de la persona, per realitzar una determinada acció de treball. Suposa una exigència de força que supera el límit acceptable i augmenta la probabilitat de patir **trastorns musculoesquelètics**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/efectes-salut>

Sortida d'emergència

es Salida de emergencia
en Emergency exit

Sortida d'edifici, planta o recinte prevista per ser utilitzada exclusivament en cas d'emergència i que està senyalitzada com a tal.

Les sortides d'emergència han de ser practicables des de l'interior i estar lliures d'obstacles en tot moment.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/emergencies/ie>

SPRL

veg. Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la UPC

Subcontractista

es Subcontratista
en Subcontractor

Persona física o jurídica que assumeix contractualment davant el **contractista**, amb mitjans humans i materials propis o aliens, el compromís d'executar, amb subjecció a

un projecte o un contracte, treballs que el contractista ha contractat amb un **empresari titular i/o principal**.

La Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el Sector de la Construcció, estableix les normes d'aplicació en la subcontractació de treballs realitzats en obres de construcció.

La UPC és subcontractista quan estableix un conveni amb un contractista pel qual la UPC es compromet amb personal propi a desenvolupar activitats que l'empresa contractista ha contractat amb una empresa titular o principal.

Suport social

es Apoyo social
en Social support

Recolzament i/o ajut (emocional i/o de suport al treball que realitza) que pot rebre una persona, tant per part dels seus companys i companyes com per part dels superiors.

La funció del suport social es relaciona amb la d'incrementar l'habilitat per fer front a una situació d'**estrès** mantingut, per tant resulta ser una variable moderadora de l'efecte de l'estrès en la salut.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/psicosocial/psicosociologia/els-factors-de-risc-psicosocial>

Tasques

es Tareas
en Tasks

Conjunt d'activitats que conformen i diferencien un lloc de treball.

Teletreball

es Teletrabajo
en Telework

Modalitat de prestació de serveis de caràcter no presencial en virtut de la qual un treballador o treballadora de la UPC pot desenvolupar part de la seva jornada laboral mitjançant l'ús de mitjans telemàtics des del seu propi domicili, sempre que les característiques i/o necessitats del servei ho permetin i dintre del marc de la política de conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

Temps d'exposició

es Tiempo de exposición
en Exposure time

Freqüència amb la que pot aparèixer una situació de risc en el desenvolupament habitual de la feina en el lloc de treball, durant la jornada laboral.

Trastorns musculoesquelètics

es Trastornos musculoesqueléticos
en Musculoskeletal Disorders

Processos que afecten principalment a músculs, nervis, tendons i altres estructures pròximes a les articulacions. Es produeixen durant la realització de tasques que comporten l'adopció de postures forçades, aplicació de força intensa, elevada repetitivitat o **temps d'exposició** excessiu. Quan aquestes tasques es repeteixen durant llargs períodes de temps (mesos o anys) s'incrementa el **risc**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/efectes-salut>

Treball emocional

es Trabajo emocional
en Emotional work

Es refereix a l'esforç emocional que requereix el treball, especialment de cara al públic, i que representa un **risc** sobretot quan els sentiments de la persona treballadora són discordants amb l'expressió que ha de mantenir pels requeriments del lloc de treball.

Usuari de pantalles de visualització de dades

es Usuario de pantallas de visualización de datos
en Video display terminal user

Qualsevol persona treballadora que habitualment o durant una part rellevant del seu treball (més de 4 hores diàries o 20 hores setmanals) utilitzi un equip amb **Pantalla de visualització de dades (PVD)**.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/ergonomia/re/treballs-oficines>

Valoració del risc

es Valoración del riesgo
en Risk Assessment

Identificats els **riscos laborals** que afecten a un lloc de treball, cal realitzar una estimació de la seva magnitud. Els paràmetres de valoració dels riscos identificats són diferents en funció de les **disciplines preventives** (**seguretat en el treball**, **higiene industrial** i **ergonomia**), ja que cada disciplina identifica **factores de risc** que poden afectar de forma diferent al treballador/a.

Els principals paràmetres de valoració d'un risc són: **probabilitat**, **severitat**, **temps d'exposició** i **intensitat del risc**.

La valoració del risc pot variar en el cas que es modifiquin les condicions del lloc de treball, ja sigui perquè s'han portat a terme les **mesures correctores** o perquè es donen canvis en les **condicions de treball** que modifiquen els factors de risc i els riscos que s'han avaluat.

Vigilància de la salut

es Vigilancia de la salud
en Health surveillance

Conjunt d'activitat sanitàries individuals i de salut col·lectiva orientades a preservar la salut dels treballadors i treballadores en l'àmbit laboral. S'emmarca dins l'especialitat preventiva de **Medicina del treball**.

El seu objectiu principal és controlar i fer el seguiment de la repercussió de les **condicions de treball** sobre la salut de la població treballadora.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/funcions-compromisos>

Vigilància de la salut col·lectiva

es Vigilancia de la salud colectiva
en Workers' health surveillance

Conjunt d'activitats sanitàries orientades a la valoració de l'estat de salut col·lectiva del personal de la UPC, per tal de:

- Analitzar amb criteris epidemiològics els resultats de la **vigilància de la salut** per proposar **mesures preventives** generals, en col·laboració amb les altres especialitats de l'**SPRL** de la UPC.
- Establir indicadors de salut i investigar les possibles relacions entre l'exposició a **riscos professionals** i les alteracions de la salut.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/funcions-compromisos/vigilancia-salut-col.lectiva>

Vigilància de la salut individual

es Vigilancia de la salud individual
en Workers' health surveillance

Conjunt d'activitats sanitàries que es realitza al personal treballador de forma individual i personalitzada. Permet obtenir una valoració de l'estat de salut per tal de:

- Detectar de forma precoç les possibles repercussions de les **condicions de treball** sobre la salut individual.
- Identificar el personal especialment sensible a determinats **riscos** i les treballadores en situació d'embaràs, lactància o part recent, proposant les **mesures preventives** corresponents.
- Determinar la necessitat de realitzar adaptacions en el lloc de treball.

Més informació a: <http://www.upc.edu/prevencio/ca/salutupc/vigilancia-salut/funcions-compromisos/vigilancia-salut-individual>

Violència física

es Violencia física
en Physical violence

Acció, incident o comportament que es dona quan es fa ús de la força física contra una altra persona o grup, produint danys físics, sexuals o psicològics.

Violència laboral

es Violencia laboral
en Occupational violence

Tota acció, incident o comportament, mitjançant el qual una persona és agredida, amenaçada, humiliada o lesionada per una altra en l'exercici de la seva activitat professional o com a conseqüència directa de la mateixa.

Tipus de violència laboral:

- **Violència física**
- **Violència psicològica**

Violència psicològica

es Violencia psicológica
en Psychological violence

Acció, incident o comportament que es dona quan hi ha un ús deliberat de poder, o amenaces de recurs a la força física, contra una altra persona o grup, que poden danyar el desenvolupament físic, mental, espiritual, moral o social. Comprèn l'abús verbal, la intimidació, l'**assetjament** i les amenaces.

Vitrina d'extracció de gasos d'ús general

es Vitrina de extracción de gases de uso general
en Fume cupboard; Laboratory safety cabinet

Equip de treball destinat a l'experimentació química. L'objectiu principal és protegir el personal del laboratori que desenvolupa activitats amb productes químics tòxics o nocius ja sigui per a investigació o docència. Això s'aconsegueix amb un sistema d'aspiració efectiu i una protecció física per mitjà d'un volum tancat de parets sòlides o de vidre.

Més informació a: NSH 219 sobre Vitrina d'extracció de gasos d'ús general VA150960SG a <http://www.upc.edu/prevencio/ca/seguretat-higiene/nsh>

Volant de sol·licitud d'assistència en cas d'accident laboral

es Volante de solicitud de asistencia en caso de accidente laboral
en Medical treatment application form for occupational accidents

Document mitjançant el qual la UPC reconeix a la **Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals** que l'accident ha estat laboral. La persona que l'ha d'emplenar és el/la responsable administratiu/va de la persona accidentada, i s'ha de presentar en el moment d'accedir al **Centre assistencial**.

Per accedir al volant d'assistència (accés reservat a gestors/es PAS):
<https://www.upc.edu/prevencio/ca/accidents/volant-dassistencia-pdil-pasl-pasf-becaris-upc>

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Servei de Prevenció de Riscos Laborals

Barcelona, gener de 2016

www.upc.edu/prevencio